

Skončí sa zvyšovanie počtu medikov len zbytočne vyhodnenými peniazmi? Rozhodnú viaceré faktory	2
Online, mediaweb.hnonline.sk, 13. 2. 2024, 9:00	
Predbežný prehľad udalostí na stredu 14. februára	4
Agentúrne spravodajstvo, TASR, 13. 2. 2024, 9:50	
Nenechajte si ujsť FIRST LEGO League	6
Online, eastmag.sk, 13. 2. 2024, 10:43	
Na Prírodovedeckej fakulte UPJŠ v Košiciach sa bude zajtra konať regionálne kolo FIRST LEGO League	7
Online, netky.sk, 13. 2. 2024, 11:05	
Mesterséges intelligencia az oktatásban	8
Online, amikassa.sk, 13. 2. 2024, 11:48	
Ivana Skoumalová z košickej susedskej komunity: Niekedy stačí osadiť do parku novú lavičku a úplne tým zmeníte správanie ľudí	9
Online, dennikn.sk, 13. 2. 2024, 12:27	
Cenu alebo Čestnú cenu predsedu KSK získa dokopy 11 nominovaných	16
Online, web.vucke.sk, 13. 2. 2024, 14:30	
Predseda KSK tentoraz ocení 11 osobností	17
Online, eastmag.sk, 13. 2. 2024, 15:55	
Doplnený prehľad udalostí na stredu 14. februára	18
Agentúrne spravodajstvo, TASR, 13. 2. 2024, 17:00	

Skončí sa zvyšovanie počtu medikov len zbytočne vyhodnenými peniazmi? Rozhodnú viaceré faktory

13. 2. 2024, 9:00, Zdroj: mediaweb.hnonline.sk, Vydavateľ: MAFRA Slovakia, a.s., Autor: Michaela

Mihoková, Sentiment: Ambivalentný, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 1 072 GRP: 0,02 OTS: 0,00 AVE: 221 EUR

Na zvýšenie počtu medikov je vyčlenených 1,3 milióna eur, počíta sa aj s ďalšími peniazmi.

Porovnanie slovenských a českých lekárov ukázalo, že Slovákov odrádza dlhé a náročné atestačné štúdium. Na to, aby lekári u nás zostávali, sú však nutné aj ďalšie kroky, napríklad dofinancovanie nemocníc.

Všade ich je málo. Lekárov pre dospelých, pediatrov, ale aj špecialistov. Čo s tým? Ministerstvo zdravotníctva pod vedením Zuzany Dolinkovej chce situáciu riešiť tak, že od budúceho akademického roka prijmú lekárske fakulty o 150 študentov a študentiek viac. Pôjde o zvýšenie zhruba o pätinu, keďže dnes je na našich školách zhruba 700 medikov. No na to, aby sme mali dostatok lekárov, len samotná iniciatíva stačiť nemusí.

Je to financované

Profesor Juraj Payer, dekan Lekárskej fakulty univerzity Komenského v Bratislave pripomína, že rovnaké úsilie vyvinula vláda už v minulosti, no pre fakultu sa to skončilo sklamaním. „Pred zopár rokmi sme zvýšili počty o sto slovenských študentov s tým, že nám boli sľúbené peniaze, ktoré sme obdržali len jeden rok. Potom prišlo k výmene vlády a viac sme financie za sto študentov nedostali. Financie sú veľmi dôležité, to nepochybne, ale na výučbu potrebujeme mať aj dostatok pedagógov, hlavne dobre zaplatených a rovnako tak potrebujeme mať nemocnice v takom stave, aby zodpovedali nárokom,“ spresnil.

Peniaze aj na zlepšenie podmienok

Podľa ministerstva školstva sa dnes s peniazmi ráta. K dispozícii je 1,3 milióna eur a sumu doplnia aj ďalšie prostriedky, najmä eurofondy.

„Na Lekársku fakultu Univerzity Komenského v Bratislave bude možné prijať o 45 medikov viac, na Jesseniovu lekársku fakultu UK v Martine 30 uchádzačov navyše. Na Lekárskej fakulte **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** pribudne o 45 nových medikov navyše a na Slovenskej zdravotníckej univerzite 30 ďalších študentov,“ informuje rezort školstva.

Tabuľka: Ministerstvo zverejnilo plán prerozdelenia financií v zdravotníctve

Peniaze pôjdu nielen na samotné zvýšenie počtu študentov, ale aj na zlepšenie podmienok teoretickej aj klinickej výučby, technologické inovácie a rozvoj pedagógov, odkázali z Univerzity Komenského.

Inak to budú len vyhodnené peniaze

Lekárske odborové združenie na čele s MUDr. Petrom Visolajským rozhodnutie víta, no obáva sa toho, že ak najvyšší predstavitelia zostanú len pri tom a nič viac neurobia, budú to v konečnom dôsledku len vyhodnené peniaze. Dôvodom je to, že časť medikov po vyštudovaní na Slovensku odchádza pracovať do zahraničia, napríklad do Česka. Niektoré roky zaznamenali na Slovensku odlev medzi 15 až 30 percentami absolventov.

„Lekárske fakulty na Slovensku poskytujú vysokú úroveň vzdelávania a naši absolventi sa tak dokážu uplatniť hocikde vo svete. Takže ak im nevytvoríme také podmienky, aby chceli ostávať pracovať v slovenských nemocniciach a ambulanciách, bude to znamenať jedine to, že budeme vzdelávať viac medikov pre zahraničie,“ odkázali aj z Univerzity Komenského.

Špecializácie trvajú príliš dlho

Čo im tu najviac prekáža a bráni, aby zostali? Lekárske odborové združenie sa odvoláva na prieskum, ktorý sledoval záujmy českých a slovenských mladých lekárov. Z neho vzišlo, že Slováci sú nespokojní, lebo tu v porovnaní so zahraničím trvá špecializácia príliš dlho.

„Po ukončení vysokoškolského štúdia sa mladý lekár musí ešte niekoľko rokov vzdelávať v danom obore a pracovať pod dohľadom skúseného lekára, aby sa z neho stal internista, kardiológ, lekár ORL, gynekológ či pediater. Toto niekoľkoročné štúdium má predpísané výkony, aké musí vykonať a na akom pracovisku a ako dlho musí na ňom pracovať,“ vysvetľuje odborové združenie s tým, že potom nasleduje štátna skúška, po ktorej lekár získava atestáciu.

Zdôrazňujú, že už v minulosti žiadali jednoduchší priebeh atestačného štúdia, vláda sa k tomu aj zaviazala, no dodnes sa tak nestalo.

Nechuť do dlhotrvajúceho štúdia si môžeme všimnúť aj na tom, aké špecializácie chýbajú najviac. Profesor Payer vie posúdiť, o čo záujem je a o čo, naopak, nie. Podľa neho sú v popredí odbory ako plastická chirurgia, očné, pediatria, patológia, vnútorné lekárstvo, rádiológia či ARO.

Keď rozoberá tie, ktoré v oblúbe nie sú, priamo nadväzuje na odborárov, lebo hovorí, že ťažké atestačné štúdium odrádza. „Relatívne malý záujem je o odbory, ktoré majú ťažkú atestáciu, sú to mnohé interné odbory, ako napríklad reumatológia, nefrológia, kde vzniká problém, že po nesmierne náročnom štúdiu sa človek zamestná a zistí, že finančné ohodnotenie je veľmi malé,“ podotkol.

Motivácia pedagógov

Na Univerzite Komenského ako zásadné tiež vnímajú dofinancovanie nemocníc či staranie sa o pedagógov tak, aby aj oni mali motiváciu, lebo sú to práve pedagógovia, ktorí našich lekárov vzdelávajú.

Nedostatok lekárov pritom vnímajú všetci a všetkých aj rovnako trápi. Avšak, hoci je aj zrejmé, v ktorých oblastiach je ich najmenej, fakulty ani štát nemôžu priamo zasahovať do toho, čo si majú mladí študenti vybrať. Musí to byť ich slobodná voľba a jediné, čo môžu robiť, sú práve kroky ako zvyšovanie počtu medikov či nalievanie viac peňazí do zdravotníctva. A ako sa zdá, to bude zároveň aj najviac cenené.

Michaela Mihoková, HN

Autor: Michaela Mihoková

Predbežný prehľad udalostí na stredu 14. februára [✉](#)

☐ 13. 2. 2024, 9:50, Zdroj: **TASR**, Vydavateľ: Tlačová agentúra Slovenskej republiky, Sentiment: **Neutrálny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

E - mail: domred@tasr.sk, tel.: 59 21 04 58

dispecing@tasr.sk, tel.: 0905 282 190

Technická podpora: 0905/505 721

Valentínska kvapka krvi

Kampaň Slovenského Červeného kríža zameranej na podporu bezpríspevkového darčovstva krvi potrvá do 13. marca.

2. zasadnutie Súdnej rady SR

Bratislava, Miestodržiteľský palác, Hlavné námestie 8

DOD Fakulty verejnej správy **UPJŠ** v Košiciach

Košice, Popradská 66

09.00 TK Divadla Alexandra Duchnoviča

Téma: Premiéra predstavenia Čakanie na Godota

Prešov, DAD, veľká scéna

09.00 9. schôdza Národnej rady SR

Bratislava, NR SR, rokovacia sála, Námestie A. Dubčeka 1

text, video, zvuk, live

09.00 DOD Strednej zdravotníckej školy

Bratislava, SZŠ, Strečnianska 20

10.00 DOD v modelovej inkluzívnej škole Alma

Zvolen, Jilemnického 1

10.00 Foto-aktívita Greenpeace Slovensko "valentínka pre ministra"

po skončení

- brífing

Bratislava, pred MŽP SR, Námestie Ľudovíta Štúra č. 1

12.00 Osobitný kontrolný výbor NR SR na kontrolu činnosti SIS

Bratislava, NR SR, miestnosť č. 71, budova Ubytovacieho zariadenia NR SR, Námestie A. Dubčeka 1

13.00 Zasadnutie Trnavského samosprávneho kraja

Trnava, Úrad TTSK, parlamentná miestnosť, Starohájska 10

Správy ekonomického charakteru vydá ekonomická redakcia TASR.

Informácie o očakávaných udalostiach nájdete aj v aplikácii TASR Kalendárium na adrese kalendarium.tasr.sk

lt

Autor: LK

Nenechajte si ujsť FIRST LEGO League [↗](#)

📅 13. 2. 2024, 10:43, Zdroj: [eastmag.sk](#) [↗](#), Sentiment: Pozitívny, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ**

Dosah: 367 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 120 EUR

Pridajte komentár

2 min. čítania

FIRST LEGO League (FLL) každoročne približuje oblasť vedy, techniky, inžinierstva, matematiky (STEM) a robotiky deťom a mládeži vo veku 4 až 16 rokov prostredníctvom zábavného praktického vzdelávania. Regionálny turnaj Challenge a festival Explore pod záštitou dekana Prírodovedeckej fakulty **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach (UPJŠ)** Romana Sotáka sa uskutoční v stredu 14. februára od 9:00 do 17:00 hod. v areáli fakulty na Jesennej 5 v Košiciach.

Minuloročné sezóny FIRST LEGO League boli venované spoločensky rezonujúcim témam ako doprava tovarov, seniori, efektívne učenie sa, urbanistika, hospodárenie s vodou či výskum vesmíru.

Témou tohto ročníka pod názvom MASTERPIECE SM je STEM v umení alebo význam našich STEM zručností v umení a dizajne. Tímy budú vymýšľať a inovovať nové spôsoby tvorby a šírenia umenia po celom svete. Účastníci celosvetovo najväčšej súťaže so zameraním na robotiku získajú skúsenosti s riešením reálnych problémov. FLL inšpiruje deti a mládež v troch vekových kategóriách, aby experimentovali, rozvíjali svoje kritické myslenie, programátorské a konštruktérske zručnosti, budovali si návyky učenia, sebadôvery a tímovej práce.

Foto: archív organizátora

Dokopy až 80 súťažiacich

Tohtoročného turnaja sa zúčastní celkom 80 detí. V kategórii Challenge 9 tímov a v kategórii Explore 5 tímov. Na organizačnej príprave regionálneho kola v Košiciach sa Prírodovedecká fakulta **UPJŠ** aktívne podieľa už od roku 2017. V tomto roku bude fakulta hostiť 9 tímov v kategórii Challenge a 5 tímov v kategórii Explore.

„Úloha súťaže FFL spočíva v motivovaní mládeže pracovať s technológiami súčasnosti a zároveň odhadnúť trendy budúcnosti. Dnes asi nikto nespochybnuje prínos robotov v domácnostiach, inteligentného domu, MHD či platby mobilom. Potenciál týchto technológií taktiež niekto v minulosti správne odhadol. Rovnakým spôsobom, ako FFL formuje zúčastnených súťažiacich, vzdelávame našich študentov, aby boli schopní pripravovať riešenia budúcnosti už dnes. Poďakovanie patrí kolegom z Ústavu informatiky PF **UPJŠ** Gabriele Andrejkovej a Rastislavovi Krivoš-Bellušovi, ktorí organizačne zastrešili toto podujatie,“ informoval prodekan pre vonkajšie vzťahy Prírodovedeckej fakulty **UPJŠ** v Košiciach Michal Gallay.

Foto: archív organizátora

FLL Challenge je technicky zameraná kategória pre žiakov vo veku od 9 do 16 rokov, od ktorých sa vyžaduje, aby mysleli ako vedci a technici. Počas každej sezóny tímy pracujú na inovačnom projekte, v ktorom je potrebné preskúmať a vyriešiť problém z praxe. FLL Explore je ďalšou kategóriou, v ktorej sa tímy detí vo veku 6 až 10 rokov zameriavajú na základy inžinierstva, skúmajú reálne problémy, učia sa konštruovať a programovať, vytvárajú jedinečné modely vyrobené zo špeciálnych LEGO stavebníc.

OLYMPUS DIGITAL CAMERA

Foto v galérii: archív organizátora

tlačová správa

Autor: [Zobraziť všetky články](#) || [tlačová správa](#) || [tlačová správa](#) | [Zobraziť všetky články](#)

Na Prírodovedeckej fakulte UPJŠ v Košiciach sa bude zajtra konať regionálne kolo FIRST LEGO League [🔗](#)

📅 13. 2. 2024, 11:05, Zdroj: netky.sk [🔗](#), Autor: Marek Nemček, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové

slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ

Dosah: 1 907 GRP: 0,04 OTS: 0,00 AVE: 297 EUR

Na Prírodovedeckej fakulte **UPJŠ** v Košiciach sa bude zajtra konať regionálne kolo FIRST LEGO League

NETKY.SK • 13 Február 2024, 10:5 • 2 min

KOŠICE - FIRST LEGO League (FLL) každoročne približuje oblasť vedy, techniky, inžinierstva, matematiky (STEM) a robotiky deťom a mládeži vo veku 4 až 16 rokov prostredníctvom zábavného praktického vzdelávania. Regionálny turnaj Challenge a festival Explore pod záštitou dekana Prírodovedeckej fakulty **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach (UPJŠ)** doc. RNDr. Romana Sotáka, PhD. sa uskutoční v stredu 14. februára 2024 od 9. do 17. hod. v areáli fakulty na Jesennej 5 v Košiciach.

Minuloročné sezóny FIRST LEGO League (FLL) boli venované spoločensky rezonujúcim témam ako doprava tovarov, seniori, efektívne učenie sa, urbanistika, hospodárenie s vodou či výskum vesmíru. Témou tohto ročníka pod názvom MASTERPIECESM je STEM v umení alebo význam našich STEM zručností v umení a dizajne. Tímy budú vymýšľať a inovovať nové spôsoby tvorby a šírenia umenia po celom svete. Účastníci celosvetovo najväčšej súťaže so zameraním na robotiku získajú skúsenosti s riešením reálnych problémov.

FLL inšpiruje deti a mládež v troch vekových kategóriách, aby experimentovali, rozvíjali svoje kritické myslenie, programátorské a konštruktérske zručnosti, budovali si návyky učenia, sebadôvery a tímovej práce. Tohtoročného turnaja sa zúčastní celkom 80 detí. V kategórii Challenge 9 tímov a v kategórii Explore 5 tímov. Na organizačnej príprave regionálneho kola v Košiciach sa Prírodovedecká fakulta **UPJŠ** aktívne podieľa už od roku 2017. V tom roku bude fakulta hostiť 9 tímov v kategórii Challenge a 5 tímov v kategórii Explore, celkovo na fakultu zavíta 80 súťažiacich.

„Úloha súťaže FFL spočíva v motivovaní mládeže pracovať s technológiami súčasnosti a zároveň odhadnúť trendy budúcnosti. Dnes asi nikto nespochybnuje prínos robotov v domácnostiach, inteligentného domu, MHD či platby mobilom. Potenciál týchto technológií taktiež niekto v minulosti správne odhadol. Rovnakým spôsobom, ako FFL formuje zúčastnených súťažiacich, vzdelávame našich študentov, aby boli schopní pripravovať riešenia budúcnosti už dnes. Poďakovanie patrí kolegom z Ústavu informatiky PF **UPJŠ** doc. RNDr. Gabriele Andrejkovej, CSc. a RNDr. Rastislavovi Krivoš-Bellušovi, PhD., ktorí organizačne zastrešili toto podujatie,“ informoval prodekan pre vonkajšie vzťahy Prírodovedeckej fakulty **UPJŠ** v Košiciach doc. Mgr. Michal Gally, PhD.

FLL Challenge je technicky zameraná kategória pre žiakov vo veku od 9 do 16 rokov, od ktorých sa vyžaduje, aby mysleli ako vedci a technici. Počas každej sezóny tímy pracujú na inovačnom projekte, v ktorom je potrebné preskúmať a vyriešiť problém z praxe. FLL Explore je ďalšou kategóriou, v ktorej sa tímy detí vo veku 6 až 10 rokov zameriavajú na základy inžinierstva, skúmajú reálne problémy, učia sa konštruovať a programovať, vytvárajú jedinečné modely vyrobené zo špeciálnych LEGO stavebníc.

Prírodovedecká fakulta **UPJŠ** v Košiciach je významnou vedeckou inštitúciou. Dosiahnuté výsledky vo všetkých prírodovedeckých odboroch: biológia, fyzika, chémia, informatika, matematika a geografia, ktoré sa študujú buď samostatne alebo v učiteľských aprobáciách, bohatá publikačná aktivita, medzinárodné kontakty a spolupráca s praxou umocňujú jej významné postavenie medzi vedeckými pracoviskami nielen na Slovensku, ale aj v Európe a vo svete.

Za Netky.sk

Autor: Marek Nemček

Mesterséges intelligencia az oktatásban [🔗](#)

📅 13. 2. 2024, 11:48, Zdroj: [amikassa.sk](#) [🔗](#), Autor: Eszter Pracu, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 273 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 100 EUR

2024-02-13

Napjaink fiatal generációja együtt él a modern technológiákkal, melyek nélkülözhetetlenek a munkaerőpiacon való elhelyezkedésnél is. Ennek ellenére az informatika oktatás terén még mindig nem értük el a Nyugat-Európai országok színvonalát. Ezen tervez változtatni az Oktatás digitális átalakítása elnevezésű projekt.

Adatelemzés, robotika, kiberbiztonság. Tíz szlovákiai gimnázium indít mesterséges intelligenciára összpontosító tanulmányi szakot a következő tanévben az Oktatás digitális átalakítása projekt keretén belül. A projektben résztvevő középiskolák egyike a kassai Alejová gimnázium, ahol a következő tanévben nyitják meg az első informatikára szakosodott osztályt. A megújulás maguknak a tanároknak is kihívást jelent, akiket a kassai **UPJŠ** Egyetem szakértői csapatának irányításával képeznek majd. A technológiai innovációk fontosságát az oktatásban a tanárok és a diákok egyaránt érzékelik, emiatt pozitívan állnak az új kezdeményezéshez.

A projektben a Füleki magyar tanítási nyelvű gimnázium is részt vesz. Ez alapjául szolgál a kezdeményezés kiterjesztésére más magyar tannyelvű intézmények számára. A kassai és füleki gimnáziumokon kívül Nagymihályban, Eperjesen, Árvanádasdon, Nagysurányban, Szenicén, Szencen, Privigyén és Pozsonyban tanulhatnak majd a leendő elsősök a modern szakterületen.

Autor: Eszter Pracu

Ivana Skoumalová z košickej susedskej komunity: Niekedy stačí osadiť do parku novú lavičku a úplne tým zmeníte správanie ľudí

13. 2. 2024, 12:27, Zdroj: dennikn.sk, Vydavateľ: N Press, s.r.o., Autor: Dávid Gabera, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ
Dosah: 362 019 GRP, 8,04 OTS, 0,08 AVE, 2189 EUR

Ivana Skoumalová vyštudovala psychológiu a pracuje ako výskumníčka na Lekárskej fakulte **UPJŠ**. Ako občianska aktivistka pôsobí hneď v niekoľkých projektoch zameraných na zlepšenie podmienok života v Košiciach.

Jednou z nich je susedská iniciatíva Pod' na dvor . Zakladala ju s partiou kamarátov pred ôsmimi rokmi. Odvtedy sa ako aktívni obyvatelia starajú o zanedbaný vnútroblok na Kisdyho dvore a o jeho okolie v košickej mestskej časti Sever. „Často počúvame, že práve kvôli živému susedstvu, ktoré sa nám podarilo vytvoriť, sa ľudia sťahujú do okolia. Aj to je pre nás signál, že to, čo robíme, má zmysel,“ vraví Ivana Skoumalová.

V rozhovore hovoríme aj o tom

ako sa tímu susedov podarilo zmeniť nevlúdny vnútroblok na komunitnú záhradu;

prečo sú aktívne komunity pre samosprávu hodnotou;

aký vplyv má na kvalitu života to, ako vyzerajú ulice

a prečo jej trvalo desať rokov, kým Košice nazvala svojim domovom.

Čo je ten najjednoduchší krok, ktorý môžu ľudia urobiť, aby niečo zmenili vo svojom okolí?

Hlavne na nič nečakať. Ak niekomu prekáža neporiadok pri smetiakoch, tak nech vezme metlu a poupratuje to alebo aspoň upozorní e-mailom kompetentnú firmu. Samozrejme, nie je to systémové riešenie a nechcem tým povedať, aby ľudia suplovali samosprávu, ktorá je za stav verejných priestorov zodpovedná. Princíp takejto priamej akcie však znamená, že môžeme niečo urobiť bez toho, aby sme museli čakať na systém, ktorý je často veľmi pomalý. Zároveň tým ukážeme, ako by naše okolie malo vyzerať.

Čo bola prvá vec, ktorú ste urobili vy pre svoje susedstvo?

Keď som mala asi osem rokov, zaslúžila som sa o to, aby dospelí dovolili nám deťom vo vchode využívať prázdnu kočíkárňu ako klubovňu. Obišla som kvôli tomu všetkých susedov paneláku a dala som im podpísať papier, či s tým súhlasia. Nikto nebol proti.

Do kočíkárne sme si potom nanosili skrine, gauče, stoly a vytvorili sme si taký náš komunitný priestor. Hrávali sme tam stolové hry, alebo sme sa zabávali tým, že sme si kupovali kypriace prášky a prírodné farby a vyrábali sme si z toho rôzne veci. Ako deti sme tam veľmi rady trávili voľný čas.

Čo vás k tomu priviedlo?

Asi komunitnejší spôsob života, ktorý sme vtedy žili. Ako deti sme boli od rána do večera spolu vonku. Keď sme mali sedieť doma, bol to pre nás najväčší trest. Pamätám si, že všetky generácie detí sa hrávali pred bytovkou a aj susedia sa stretávali viac, než je to bežné dnes. A keďže sme nemali vnútorný priestor, kde by sme sa mohli hrať, tak sme si ho vytvorili.

Ivana Skoumalová. Foto N – Peter Lázár

Zmysel pre tvorbu priestorov určených pre spoločné nažívanie vám ostal dodnes.

Asi áno. Riadim sa tým, že [lock]nemusíme čakať, kým niekto iný za nás niečo urobí, keď si to v určitom rozsahu a legálnej miere môžeme urobiť slobodne aj sami. Myslím si, že je zbytočné obmedzovať sa tým, že budeme čakať na pomoc zhora, lebo tá zvyčajne prichádza len veľmi pomaly. Takýto pasívny prístup mi nedáva zmysel.

Vnímala som to aj vtedy, keď som pred desiatimi rokmi chcela, aby sme mali pri bytovke kompostér na živý odpad. Vtedy to ešte nebolo nič bežné, v meste sa nekompostovalo, no mne to veľmi chýbalo. Doniesla som preto nádobu s uzáverom a napísala informáciu pre ostatných susedov, čo tam môžu vyhadzovať. Stačila malá aktivita a bolo po probléme. Napokon si to obyvatelia osvojili a dodnes nádoba slúži celej komunite.

V roku 2016 ste zakladali susedskú komunitu Pod' na dvor, ktorá je aktívna na košickom Severe vo vnútrobloku medzi ulicami Kisdyho, Tomášikova, Tolstého a Komenského. Aj vtedy vám niečo chýbalo v susedstve?

Áno. Na Tomášikovu som sa prisťahovala v roku 2009, denne som cez vnútroblok prechádzala a videla som, aký nevyužitý a zanedbaný je ten priestor. Pred tým, než sme tam sústredili svoje aktivity, sa tam nachádzali len zhrdzavené socialistické preliezky, jeden starý pingpongový stôl a tuším, že lavička tam dokonca nebola žiadna. Keď som to vtedy videla, vždy mi prišlo ľúto, v akom stave sa to

nachádza a aké je to opustené.

Čo ste sa rozhodli urobiť?

Pár dní predtým, než vznikla iniciatíva, som sedela v podniku Kembridž u nás na Severe aj s dvoma kamarátkami so susedstva a trocha sme sa o tom zhovárali. Napadlo nám, že by sme to mohli dať dokopy. Vedeli sme však, že to nechceme robiť iba my a priniesť hotovú ideu, ale chceli sme počuť názor aj ostatných obyvateľov. Rozhodli sme sa, že odotíme priestor vnútrobloku a do rámčeka k tomu sme dali otáznik. Vedľa toho sme napísali dátum a miesto stretnutia a fotku sme umiestnili na sociálne siete a nalepili na vchody.

Ako ľudia zareagovali?

Boli nadšení. Keď sme pred stretnutím na dvore začali vykladať stoly, stoličky a deky, ostali sme prekvapení, lebo tam boli už niektorí susedia, čakali na nás a varili pri tom guláš. Niektorí z nich len chceli prísť medzi susedov a spoznať sa s nimi, no boli aj takí, ktorí mali podobnú myšlienku ako my.

Čím si vysvetľujete ich reakciu?

Dnes sa už veľa hovorí o komunitách, ale pred niekoľkými rokmi to tak nebolo. Vtedy boli vnímané ako niečo alternatívnejšie a nové. Ľudia boli zrejme zvedaví a nápad diskutovať o budúcnosti vnútrobloku ich zaujal.

Očakávali ste taký záujem?

Ani nie, no dôvod je aj ten, že sme našich susedov vtedy veľmi nepoznali. Ale tým, že prišli a ukázali záujem o svoje okolie, tak sme aj my tri cítili, že sa niečo deje a že sme toho súčasťou. Pre nás to bol signál, že to funguje a zároveň sme si uvedomili, že sme vlastne nič veľké neurobili, len sme dali podnet a ľudia zareagovali.

Vzišli už z toho prvého stretnutia aj konkrétne nápady?

Viacero. Na starý pingpongový stôl sme rozložili veľký papier a začali sme sa diskutovať o tom, čo by sme vlastne chceli urobiť. Vtedy padli návrhy ako dať dokopy ihrisko, opraviť osvetlenie, urobiť komunitnú záhradku alebo vyriešiť neporiadok okolo smetných košov.

Na základe toho sme oslovili ďalších ľudí zo susedstva. Pridali sa k nám Igor Kupec či Oto Hudec a ďalší až nás napokon bolo osem. Takto sme vytvorili neformálnu skupinu a rozhodli sme sa napísať projekt na grant, aby sme mohli vytvoriť mobiliár z lavičiek a šachového stolíka a knižnú búdku z dreva.

Prvé stretnutie iniciatívy Pod' na dvor, 2016. Foto – Archív I. S. Nevyužívaný nevlúdny priestor pred vytvorením záhrady. Foto – OZ Pod' na dvor Hotovú komunitnú záhradu otvárali v septembri 2023. Foto – OZ Pod' na dvor Brigáda v komunitnej záhrade, 2023. Foto – Pod' na dvor Slávnostné otvorenie komunitnej záhrady, 2023. Foto – Pod' na dvor

Vaša iniciatíva v začiatkoch predstavovala voľné zoskupenie priateľov a ľudí zo susedstva, od roku 2020 pôsobíte už ako občianske združenie. Zmenilo sa v priebehu rokov niečo vo vašom fungovaní?

Na konci minulého roka sme mali väčšie stretnutie, kde sme si zhodnotili, čo sme za uplynulý rok urobili a čo by sme chceli urobiť do budúcnosti. Niečo také sme v minulosti takto organizované nemávali, hoci sme sa každý rok na jar zvykli stretávať na plánovacích stretnutiach, kde sme vymýšľali nové projekty. Súvisí to však s tým, že by sme chceli vybudovať jazierko v komunitnej záhrade a ide sme stavať komunitný dom, čo sú väčšie projekty a vyžadujú si dobré naplánovanie.

Dodnes však fungujeme tak, že uprednostňujeme spontánne stretnutia, kde sa zhovárame o tom, čo by sme chceli zmeniť. V tomto si aj myslím, že sme si ponechali akúsi slobodu. Nerobíme totiž veci pre peniaze, nikto z nás na tom ani nezarába. Je to skôr o tom, že nám to má prinášať radosť.

Ako sa niekto môže stať súčasťou vašej iniciatívy?

Veľmi jednoducho. Stačí, ak je aktívny, iniciatívny a je to priateľský a dobrosrdečný človek so správnymi hodnotami. U nás je všetko založené na dobrovoľnej aktivite a angažovanosti. Každý z nás prináša nápady a vzájomne sa v ich realizácii snažíme podporovať. Povedala by som, že nás spája vízia, ako chceme, aby naše mesto vyzeralo.

Koľko členov má dnes vaša komunita?

Je nás takmer štyridsať. Treba si však uvedomiť, že tvorba komunity je dynamický proces a neustále sa mení, niektorí teda od nás odišli, iní zase prišli. Často však počujeme, že práve kvôli živému susedstvu, ktoré sa nám podarilo vytvoriť, sa sťahujú ľudia do okolia. Aj to je pre nás signál, že to, čo robíme, má zmysel.

Tím iniciatívy Pod' na dvor v roku 2022. Foto – Pod' na dvor

Čím si vysvetľujete, že aj po rokoch sa ľudia chcú zapájať do susedských aktivít?

Je to podľa mňa tým, že vnímajú potrebu sa o tento priestor postarať a meniť ho. Ide totiž o ľudí, ktorým záleží na svojom okolí. Patria do skupiny obyvateľstva, ktorú nezaujíma len jej vlastné potreby, ale vníma verejný priestor a nechce sa zmieriť s tým, že má byť zanedbaný a špinavý.

Druhou vecou je, že sme si v začiatkoch dali záležať na tom, aby sme nových ľudí osobne privítali. Keď začali pribúdať väčšie akcie, nebolo to už možné. Na komunitné aktivity začali chodiť naši priatelia a aj rôzni ľudia z okolia, a tak sme začali premýšľať, či naše podujatia nie sú už príliš vyprofilované a že niektorým miestnym môžu pripomínať „hipsterské“ akcie, s ktorými sa nemusia úplne stotožniť.

Veľa sme preto diskutovali, koľko ľudí dokážeme v susedstve osloviť a či sme dostatočne inkluzívni a otvorení. Uvedomili sme si však, že nikdy nedocielime to, aby sa angažovali všetci susedia. Ľudia môžu mať rôzne bariéry alebo dôvody, prečo sa nezapájajú, niekto má napríklad iné záujmy alebo nie je spoločensky založený, čo je v poriadku. Okrem toho vieme, že nás podporujú aj takí obyvatelia, ktorí nechodievajú na dvor, alebo sa aktívne nezapájajú do aktivít v susedstve. Prišli sme preto k záveru, že aj keď nevyhovíme každému, pracujeme na veciach, z ktorých väčšina obyvateľov v nejakej miere profituje.

Zaznamenali ste so susedmi negatívnu skúsenosť?

Spomínam si na jednu. Raz v nedeľu sme na dvore poobede uskutočnili akustický koncert. Hoci sme nemali žiadne ozvučenie, počuť to zrejme bolo aj do bytov, lebo prišla za nami jedna pani a sťažovala sa, že je po nočnej a potrebuje sa vyspať, tak či by sme to nemohli ukončiť.

Ako ste reagovali?

Povedali sme, že o päť minút končíme a celé sme to potom zabalili. Je to o tom, že sme ubrali z našej potreby a prispôbili sa potrebe tej pani. O tom je susedské spolunažívanie. Nie sme tu len my, ale aj iní ľudia, ktorí s nami žijú.

V priebehu rokov ste vnútroblok a jeho okolie zveľadili, pribudol mobiliár, komunitná záhrada, vymaľovali ste steny podchodu a ročne vytvárate desiatky aktivít ako prednášky, burzy, swapy, pikniky či koncerty. Koľko peňazí ste v susedstve od začiatku preinvestovali?

Ak je reč o investičných projektoch zameraných na zveľaďovanie, tak viac ako 70-tisíc eur. Spočiatku sme robili menšie aktivity, ktoré sa veľakrát dajú robiť aj bez peňazí, a tie sme si financovali z vlastného alebo sme mali symbolické príspevky od susedov. Viac peňazí však vyžadujú väčšie projekty, ako napríklad vybudovanie komunitnej záhrady na Ulici obrancov mieru, ktorá nás stála takmer 30-tisíc eur.

Odkiaľ na tieto zásahy čerpáte financie?

Je to rôzne. Na komunitnú záhradu sme usporiadali crowdfundingovú kampaň a peniaze sme získali aj vďaka grantom od Úradu vlády SR a od Stredoeurópskej nadácie. Peniaze z grantov máme najmä posledné dva roky a súvisí to s tým, že sme založili občianske združenie, keďže mnohé dotačné schémy vyžadujú istý stupeň formalizovania. Tým, že sme aktívni na sociálnych sieťach, sledujeme, keď sa niekde objaví nová výzva. Sledujeme aj stránku grantexpert, kde je verzia aj pre tých, ktorí nemajú predplatné, no uchádzači si môžu aspoň urobiť prehľad, aké výzvy práve sú.

Murálna maľba. Arborétum rukami susedskej komunity, 2018. Foto – Pod' na dvor Háčkované grafity počas pandémie COVID 19 na dvore, 2020. Foto – Pod' na dvor Benefičný swap oblečenia pre ľudí z Ukrajiny, 2022. Foto – Pod' na dvor

Akú máte úspešnosť v grantových výzvach?

Úspešní sme asi v osemdesiatich percentách. Myslím si, že je to tým, že máme dobré nápady a dotýkame sa tém, ktoré sú dnes aktuálne. Zaujímajú nás napríklad ekologické témy, čo sme reflektovali veľkou murálnou maľbou stromov Arborétum a pochopiteľne nás zaujíma téma občianskej angažovanosti. V súvislosti s tým sme získali grant na vytvorenie webu menimekosice.sk, ktorý podnecuje obyvateľov na vyššiu angažovanosť v susedstvách a meste a prináša im aj komplexné informácie o tom, ako meniť veci okolo seba. Zároveň sa venujeme adaptácii mesta na zmeny klímy, otázkam udržateľnosti alebo cez charitatívne zbierky aj inklúziu a podpore zraniteľných ľudí v spoločnosti.

Ako vaše aktivity podporuje samospráva?

Mestská časť nás nepodporuje finančne vôbec, ale v niektorých aktivitách podporila našu činnosť tým, že nám pri realizáciách udelila povolenia. Kraj má, myslím, nejakú dotačnú schému, ale nie je tam veľa peňazí pre jednotlivé projekty a podporia len zopár organizácií. Mesto má Fond zdravia mesta Košice, kde sme sa uchádzali o podporu komunitnej záhrady ešte koncom roka 2022. Prednedávnom sme dostali správu, že pre zlú finančnú kondíciu mesta podporu nedostaneme.

Veľmi dobre však funguje Creative Industry Košice, čo je príspevková organizácia mesta. Majú grantovú schému INOVUJ TY!, cez ktorú podporujú aj komunitné projekty a majú aj veľmi jednoduchý proces žiadania aj vyúčtovania.

Na čo všetko sa vzťahuje podpora mestských dotácií?

Mesto ponúka finančnú podporu na šport, kultúru, dobrovoľnícke aktivity a podobne. My sme úspešne získali niekoľko grantov cez Creative Industry Košice. Pre nás je však dôležité, že to na mestskom úrade funguje po ľudskej stránke. S ľuďmi na magistráte sa totiž komunikuje veľmi dobre a včas nám vydávajú stanoviská. Zároveň sa s nimi vieme kedykoľvek poradiť, čo tiež vnímame ako formu podpory.

V tomto je výborný program Escalator v rámci Creative Industry Košice, ktorý pomáha organizáciám, ako sme my. Má formu konzultácií zameraných na konkrétny projekt, pri ktorých sa človek naučí veľa zručností, ktoré pomôžu organizácii aj pri ďalších aktivitách. Zatiaľ sme sa do tohto programu nezapojili, ale máme to v pláne.

Je podľa vás forma tejto podpory dostačujúca?

Samozrejme, prijala by som, ak by finančná podpora bola vyššia. Problém však vnímam v prípade mestských častí, kde vraj existujú peniaze, ktoré sú určené na komunitné účely, ale nie úplne transparentne sa používajú. Obyvatelia totiž nemajú prehľad, koľko je tých financií a koľko môžu na svoje projekty a aktivity žiadať. Väčšinou to vraj funguje tak, že ľudia sa obrátia priamo na starostu a poprosia ho, či by im nedal nejaký príspevok na akciu. Mestská časť potom rozhodne, či podporu poskytnú alebo nie. Nie je pritom jasné, ako a kto o tom reálne rozhoduje. Nedávno som sa stala členkou Komisie kultúry a rozvoja komunít na Severe a ani ja sama nemám informáciu, koľko financií má mestská časť na to, aby podporovala občanov v ich angažovaných aktivitách.

Toto by malo byť vyriešené viac transparentne. Na webovej stránke by mali byť zverejnené informácie, ktoré by si mohol nájsť hocikto a pozrieť sa, či tie jeho aktivity spadajú pod ciele, ktoré mestská časť chce podporiť. A keď o to zažiada, tak to má byť vyhodnocované komisiou v konkrétnej oblasti alebo verejným hlasovaním, teda formou participatívneho rozpočtu, čo však funguje len málokde.

Prečo by podľa vás samospráva mala podporovať komunitné a susedské aktivity?

Lebo sú žiadané. Ľudia sú povahou sociálne bytosti a potrebujú kontakt s druhými ľuďmi. Prežila som ešte pár rokov v socializme, keď sme boli vedení ku kolektívnemu fungovaniu a k spoločnej práci, čo sa prejavilo v tom, že všetci sme trávili spolu viac času. V 90. rokoch sa síce spoločensky priestor privatizoval a ľudia sa viac uzavreli, ale posledné roky sa situácia opäť mení. Myslím si, že je to tým, že ľuďom chýbal sociálny kontakt, čo sa perfektne prejavilo po pandémie. Samosprávy by sa preto mali snažiť vytvárať zázemie a infraštruktúru na komunitné nažívanie.

Druhou vecou je, že aktívni obyvatelia sú pre mesto nedocenený kapitál. Ak sa naša komunita stará o verejné priestory a robí to zadarmo, tak mesto ich nemusí napríklad kosiť alebo skrášľovať, čo znamená, že je to preň výhodné. A to je tiež dôvod, prečo by mu malo záležať na tom, aby podporovalo komunity.

Košická križovatka, ktorá prechádza premenou vďaka projektu Čas spomaliť, v ktorom sa spojilo viacero občianskych iniciatív. Foto – Dominik Tudoš/pre Asphalt Art Initiative Prvá fáza projektu Čas spomaliť s maľbou na asfalte. Foto – Jerguš Skoumal

V minulosti ste viackrát spolupracovali so samosprávou – buď s mestskou časťou, alebo priamo s magistrátom, napríklad pri projekte dopravnej zmeny na nebezpečnej križovatke v širšom centre Košíc. Ako hodnotíte tieto spolupráce?

V prípade križovatky dosť dlho trvalo, kým sa podarilo spoluprácu s mestom reálne rozbehnúť. Podmienkou grantu nadácie Bloomberg Philanthropies, odkiaľ bol projekt financovaný, bola totiž priama účasť mesta, ale v našom prípade to vzišlo zdola a museli sme zmeny s mestom prácne vyjednať. Aj napriek tomu sa však projekt dobre rozbehol, križovatku sme napokon prerobili a na mieste nastala pozitívna zmena. Po týchto skúsenostiach však viem, že ak by sme išli opäť s mestom do spoločného projektu, bolo by potrebné už v zárodku nastaviť určité procesy.

Čo sa týka spolupráce s mestskou časťou, tak tá v minulosti prebiehala štandardne. Spoločne sme robili napríklad revitalizáciu ihriska. Naša iniciatíva vtedy urobila susedský prieskum a s architektkami a urbanistkami zo Spolky sme diskutovali o tom, ako by mal byť priestor nadizajnovaný. To sme následne komunikovali s mestskou časťou a tá v rozpočte vyhradila na projekt peniaze. Vo výsledku vzniklo ihrisko, v ktorom do veľkej miery reflektovali potreby obyvateľov.

Nedávno ste však zaznamenali komplikácie pri realizácii komunitného centra Sevilla v priestoroch mestskej časti. Starostu košického Severu Františka Ténaia ste kritizovali za netransparentný a neštandardný prístup. Zmenilo sa niečo za posledné týždne?

Nezmenilo sa nič a ani sme nedostali reakciu, keď bol prípad medializovaný. Vyzerá to tak, že sa budeme musieť obrátiť na mesto. Bude to pravdepodobne stáť dovedy, kým sa nezmení zákon, a potom budeme musieť nanovo požiadať samosprávu, aby nám to schválili.

Myslím si však, že zo strany starostu je to osobné. Po tom, čo sa vlani objavili prvé komplikácie pre nespokojnosť niektorých susedov a rozhodol sa pre obmedzenú prevádzku komunitného centra, sme sa obrátili na médiá a jeho to možno nahnevalo. Teraz sa tvári, že s tým nemôže nič urobiť, pretože sa zmenil zákon v Košiciach o nakladaní s majetkom, je to však nezmysel. Vieme, že v iných mestských častiach si s tým poradiť vedia.

Prečítajte si

Komunitné centrum Sevila v Košiciach už vyše pol roka nefunguje, aktivisti aj poslanci za tým vidia nečinnosť starostu

Nemyslíte si, že by mohol mať iné plány s priestormi, kde ste rozbehli komunitné centrum?

Nemyslím si to. Podľa mňa s nimi mestská časť neurobí nič, a ak áno, tak maximálne len klasické materské centrum. Myslím si však, že naša iniciatíva ponúka oveľa viac. Máme víziu, ako by to mohlo vyzeráť. Na prízemí sú priestory pre seniorov, ale je tam aj super kuchyňa, vonku by sa dala urobiť terasa, ktorú by bolo možné osvetliť. Mohol by to byť výborný viacgeneračný priestor pre rodičov s deťmi, tínedžerov aj seniorov.

Viete si predstaviť, že by ste v priestoroch po tom všetkom ako združenie naďalej pôsobili?

Jasné, prečo nie. Starosta je človek, ktorý je vo verejnej funkcii a ja osobne proti nemu nič nemám. Prekáža mi však, ako neefektívne pracuje vo svojej funkcii. Zaráža ma najmä to, že budova je zbytočne prázdna a nevyužívaná a trpia tým obyvatelia.

Ivana Skoumalová. Foto N – Peter Lázár

Vaše aktivity sú spojené s Košicami, kde už niekoľko rokov žijete, no vyrastali ste v Hnúšti a vysokú školu ste absolvovali v Prešove. Ako ste sa ocitli v Košiciach?

Po tom, čo som v Prešove dokončila školu, som odišla pracovať na psychiatrické oddelenie do rožňavskej nemocnice. Ako psychologička som však cítila, že sa potrebujem posunúť ďalej a zároveň som nechcela odísť z východu. Prihlásila som sa preto na systemickú psychoterapiu na Košický inštitút pre systemickú skúsenosť, čo je postmoderná psychoterapia. V Košiciach som potom stretla svojho muža a zaostala som tu.

Ako vnímate rozhodnutie usadiť sa v Košiciach?

Som tu od roku 2009 a som s tým spokojná. Cítim sa tu ako doma, hoci mi trvalo, kým som spoznala mesto aj ľudí a vytvorila si tu priateľstvá a kontakty. Dnes môžem povedať, že sa tu už cítim ako doma, ale prvýkrát som to nahlas povedala až po asi desiatich rokoch.

Prečo to tak dlho trvalo?

Keď som prišla do mesta, takmer nikoho som nepoznala. Nemala som tu žiadne rodinné väzby a spočiatku som v meste nemala ani kamarátky. Zároveň som bola ako matka malého dieťaťa dosť izolovaná.

V tomto mi veľmi pomohli aktivity, ktoré sme začali robiť v rámci iniciatívy Pod' na dvor. Okrem niekoľkých kamarátok som nikoho zo susedstva nepoznala, no keď sme začali robiť prvé stretnutia, v priebehu dvoch rokov som spoznala veľa ľudí. Možno nie hneď úplne zblízka, ale začali sme sa aspoň zdraviť. Spätne si uvedomujem, že ľudské kontakty boli tým faktorom, ktorý pre mňa urobil z Košíc domov.

Aké sú Košice miesto pre život?

Určite je to fajn miesto pre život. Páči sa mi, že je to kompaktné mesto, kde je všetko relatívne blízko a v okolí sú perfektné lesy, kam rada chodievam. A tým, že to nie je veľké mesto, ľudia sa tu navzájom poznajú.

Máte pocit, že sa mesto za posledné roky mení?

Samozrejme, najmä v kultúre. Myslím si, že v tomto sa Košice dosť vyšvihli. Titul Európske hlavné mesto kultúry znamenal, že v meste pribudli viaceré priestory pre kreatívne a kultúrne aktivity, rozmohli sa kultúrne centrá, divadlá a galérie.

Myslím, že je to lepšie aj vo verejnom priestore, kde sledujem snahy meniť veci k lepšiemu. Mesto si dáva vypracovávať štúdie územného plánovania, ktoré majú reflektovať nové trendy tvorby miest, napríklad aj potrebu adaptovať sa na klimatické zmeny. Vo vyspelých mestách to však nie je nič nové a dnes je to skôr bežná prax.

Košice. Foto N – Peter Lázár

Sú z hľadiska dopravy Košice bezpečným miestom?

Vôbec. Je tu mnoho kritických uzlov a nebezpečných miest pre vodičov a hlavne chodcov, ktoré je potrebné riešiť. Medzi najrizikovejšie patrí križovatka pri starej športovej hale alebo Festivalovom námestí.

Veľkým problémom je pritom udržateľná doprava ako chôdza a bicyklovanie. Prvkom udržateľnej mobility sú cyklochodníky, no tie v meste nemáme dobre vybudované. Celé je to o tom, že ak budujeme široké cesty, tak vodiči jazdia rýchlo a ak zeleň meníme na parkoviská, áut neustále pribúda. Ale ak by sme sa zamerali na budovanie cyklochodníkov, vodičov tým spomalíme a skvalitníme verejnú dopravu, vďaka čomu sa ľudia začnú pohybovať po meste udržateľnejším spôsobom. Príkladom je Dánsko, Holandsko a mnohé ďalšie krajiny, ktoré už túto fázu prekonalí.

Vaša iniciatíva v minulosti participovala na workshope k novému územnému plánu, ktorý sa v Košiciach pripravuje po vyše päťdesiatich rokoch. Ako vnímate jeho podobu?

Je to iste krok vpred. Robia na tom kvalitní ľudia a idú smerom nových trendov, medzi ktoré patrí upokojuvanie dopravy, adaptácia mesta na zmeny klímy, živšie verejné priestory, otázka zelene alebo riešenie problematiky parkovania. Veľkým plusom je aj to, že sa mesto v rámci procesu snaží zaangažovať aj obyvateľov a rôznych investorov či developerov, vďaka čomu má možnosť už v priebehu plánovania zapracovávať rozmanité pripomienky.

Druhou vecou je, že celý ten proces trvá veľmi dlho a zároveň si treba uvedomiť, že je to dokument, ktorý síce udáva nejaký rámec, ktorým sa má mesto riadiť, ale nepredstavuje záväzný aplikačný proces.

Je niečo, čo vám v Košiciach chýba?

Určite viac zelene, živých námestíčk a sociálnych priestorov. Prijala by som, aby sa viac diverzifikovalo centrum mesta do okolitých mestských častí. Všetko je totiž sústredené v centre mesta a myslím si, že aj v okolitých častiach by mohli fungovať kiná a kvalitné kaviarne a reštaurácie.

Súvisí to aj s mobilitou. Do vzdialenejších mestských častí nevedú cyklocesty a ani hromadná doprava nie je vyriešená efektívne. Spojie chodia len občas, pričom sa často nemyslí na to, aby sa medzi nimi prestupovalo rýchlo a efektívne.

A chýba mi možno aj akási kultivovanosť priestoru. Nemyslím tým, že musíme mať ako vo Švajčiarsku každý trávnik a obrubník dokonalý. Mám tým skôr na mysli to, aby bolo vo verejnom priestore o veci postarané. Aby bolo vidieť, že ľudia a samospráva mu venujú energiu a zamýšľajú sa nad tým, v akom verejnom priestore denne žijeme.

Prečo to tak dnes nie je?

Je to o ľuďoch. V tomto meste žije veľa šikovných a inteligentných ľudí, ale málo z nich je v pozíciách, ktoré majú moc rozhodovať nad týmito vecami. Schopní ľudia nie sú motivovaní ísť do samosprávy, lebo sa tam niekedy riešia úplné nezmysly, ktoré nás oberajú o čas a chýba tam často aj profesionalita. Potom aj naše mesto takto vyzerá. Keď je niečo verejné, tak je to skrátka zanedbané.

Preto reakcia našej iniciatívy spočíva v tom, že nechceme čakať, kým príde zmena zhora, lebo to sa zvyčajne nestane. Nechcem nikoho obviňovať, lebo ľudia na úradoch sú aj šikovní a snažia sa robiť svoju robotu dobre, ale ak nemajú politické vedenie, ktoré by pre to bolo zapálené, tak to v uliciach nebude vyzeráť lepšie.

Máte vzdelanie v oblasti psychológie. Ako mestské životné prostredie a to, ako vyzerajú ulice, vplýva na prežívanie ľudí?

Myslím, že zásadne. Tým, že ľudia nie sú doma izolovaní, ale chodia von, budujú si priateľstvá, vymieňajú si skúsenosti alebo sa s inými ľuďmi zasmiejú pri obyčajných „small talkoch“, to všetko výrazne pôsobí na kvalitu života, zdravie a na psychické prežívanie.

Ak sa na to pozeráme z hľadiska verejného priestoru, túto kvalitu môžete dosiahnuť jedine tam, kde je na to vytvorená infraštruktúra. Ak raz nemáte v parku lavičku, tak ľudia tam jednoducho nebudú posedávať. Ale keď ju tam umiestnite, ľudia si sadnú a začnú sa stretávať. Úplne tým zmeníte charakter prostredia a tým aj prežívanie ľudí.

Všimli ste si niečo také vo svojom okolí?

Dobrym príkladom je revitalizácia parku pred poliklinikou na Severe. Pred trinástimi rokmi tam bola jedna úzka rozbitá asfaltová cesta smerujúca k poliklinike a okolo nej zopár schátraných lavičiek, na ktoré si nikto nesadla. Počas nedávnej revitalizácie tam však pridali lavičky, vybudovali plochu pre skejterov a cyklistov, pridali herné prvky pre deti s fontánkou a knižnú búdku.

Vďaka tomu priestor nadobudol sociálnu povahu a celý ožil. Nie je to teda tým, že by sa ľudia zmenili, ale tým, že sa zmenila infraštruktúra. Tieto zmeny spôsobili, že sa tam ľudia opäť začali schádzať a tráviť tam voľný čas. Teraz to tam kypí životom.

Ivana Skoumalová. Foto N – Peter Lázár

Ivana Skoumalová

(1985)

Venuje sa občianskemu aktivizmu a rozvíjaniu susedskej komunity v Košiciach v iniciatíve Pod' na dvor a bezpečnosti zraniteľných účastníkov dopravy v mestách v iniciatíve Čas spomaliť. Angažuje sa aj v organizácii Znepokojené matky.

Vyštudovala psychológiu na Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove, neskôr sa špecializovala v systemickej psychoterapii. Je členkou Slovenskej komory psychológov a Slovenskej psychoterapeutickej spoločnosti. Doktorát získala na Univerzite v Groningene v Holandsku v odbore Vedy o zdraví a na **Univerzite Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** v odbore Verejné zdravotníctvo. Aktuálne pôsobí ako výskumníčka na Lekárskej fakulte **UPJŠ** v Košiciach.

Ivana Skoumalová. Foto N – Peter Lázár

Autor: Dávid Gabera

Cenu alebo Čestnú cenu predsedu KSK získa dokopy 11 nominovaných

13. 2. 2024, 14:30, Zdroj: web.vucke.sk, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Pavol Jarčuška
Dosah: 1 315 GRP: 0,03 OTS: 0,00 AVE: 246 EUR

Slávnostný ceremoniál udeľovania ocenení osobnostiam Košického samosprávneho kraja za rok 2023 sa uskutoční 23. apríla 2024

Po nomináciách na Ceny Košického samosprávneho kraja (KSK) za rok 2023 predstavuje župa leureátov aj na Cenu predsedu KSK a Čestnú cenu predsedu KSK. Sú medzi nimi osobnosti z prostredia vedy, medicíny, kultúry, zo sociálnej sféry, z oblasti technológií či podnikateľského sektora. „Opäť využívame vzácnu príležitosť vyjadriť vďaku a uznanie tým, ktorí sa svojou prácou a oddanosťou zaslúžili o lepší a kvalitnejší život nielen v Košickom kraji, ale ďaleko za jeho hranicami. Naša spoločnosť stojí na talentovaných ľuďoch a prosperujúcich organizáciách, ktorí sa nezaujímajú len o svoj prospech a blaho a práve tých každoročne oceňujeme,“ povedal predseda Košického samosprávneho kraja Rastislav Trnka. Návrhy na ocenenie mohli predkladať poslanci Zastupiteľstva KSK, ale aj mestá, obce a významné inštitúcie v Košickom kraji.

Jedna z Cien predsedu KSK za rok 2023 poputuje do rúk lekára Andreja Ferenčíka, ktorého župa ocení za celoživotný prínos a rozvoj v oblasti laparoskopie, chirurgie a medicíny. Najvyššie uznanie predsedu Košického kraja si prevezme aj popredný odborník v oblasti infektológie a internej medicíny **Pavol Jarčuška** či výskumníčka v oblasti vodného hospodárstva, environmentálneho inžinierstva a vodných stavieb Martina Zeleňáková. Vzácne ocenenie tiež získa Eva Kissová - členka Diamantového klubu, do ktorého prijímajú iba tých, ktorí zabehli slávny košický maratón aspoň 25-krát. Župa ocení aj bratov Gabriela a Rada Oprendekovcov, ktorí sa napriek skeptickému okoliu nevzdali a so svojím remeselným ciderom a prírodnými limonádami ohúrili chuťové poháriky nielen východniarov.

Tento rok rozdá župa šesť Čestných cien predsedu KSK. Odnesie si ju Dominik Bari - prvý Slovák, ktorého dokument sa kvalifikoval na Oscara, ale aj Noc a deň - prvá slovenská kapela, ktorej album vyšiel v zahraničí. Rodáčka z Košíc a dlhoročná moderátorka Adriana Kmotríková. Nezisková organizácia Maják si odnesie ocenenie za svoje aktivity cielené na prekonávanie bariér a prevádzku špecializovaného zariadenia a klaster Košice IT Valley za vytváranie podmienok pre rozvoj IT priemyslu, vedy a výskumu, vzdelávania a inovácií. Ani meno astrofotografa Tomáša Slovinského sa medzi ocenenými neocitlo náhodou - jeho tvorbu a popularizáciu astronómie ocenili viaceré významné svetové organizácie, vrátane NASA.

Slávnostný ceremoniál udeľovania ocenení osobnostiam Košického samosprávneho kraja za rok 2023 sa uskutoční 23. apríla 2024.

Autor/zdroj: Archív KSK

Zverejnil: Mgr. Andrea Štefanová

Vytvorené: 13.02.2024 14:22

Upravené: 13.02.2024 14:44

Predseda KSK tentoraz ocení 11 osobností [🔗](#)

📅 13. 2. 2024, 15:55, Zdroj: eastmag.sk [🔗](#), Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Pavol Jarčuška

Dosah: 367 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 120 EUR

Pridajte komentár

2 min. čítania

Slávnostný ceremoniál udeľovania ocenení osobnostiam Košického samosprávneho kraja za rok 2023 sa uskutoční 23. apríla. Už dnes je však známe, kto získa ocenenia.

Po nomináciách na Ceny Košického samosprávneho kraja (KSK) za rok 2023 predstavuje župa leureátov aj na Genu predsedu KSK a Čestnú cenu predsedu KSK. Sú medzi nimi osobnosti z prostredia vedy, medicíny, kultúry, zo sociálnej sféry, z oblasti technológií či podnikateľského sektora. „Opäť využívame vzácnu príležitosť vyjadriť vďaka a uznanie tým, ktorí sa svojou prácou a oddanosťou zaslúžili o lepší a kvalitnejší život nielen v Košickom kraji, ale ďaleko za jeho hranicami. Naša spoločnosť stojí na talentovaných ľuďoch a prospešných organizáciách, ktorí sa nezaujímajú len o svoj prospech a blaho a práve tých každoročne oceňujeme,“ povedal predseda Košického samosprávneho kraja Rastislav Trnka. Návrhy na ocenenie mohli predkladať poslanci Zastupiteľstva KSK, ale aj mestá, obce a významné inštitúcie v Košickom kraji.

Jedna z Cien predsedu KSK za rok 2023 poputuje do rúk lekára Andreja Ferenčíka, ktorého župa ocení za celoživotný prínos a rozvoj v oblasti laparoskopie, chirurgie a medicíny. Najvyššie uznanie predsedu Košického kraja si prevezme aj popredný odborník v oblasti infektológie a internej medicíny **Pavol Jarčuška** či výskumníčka v oblasti vodného hospodárstva, environmentálneho inžinierstva a vodných stavieb Martina Zeleňáková. Vzácne ocenenie tiež získa Eva Kissová – členka Diamantového klubu, do ktorého prijímajú iba tých, ktorí zabehli slávny košický maratón aspoň 25-krát. Župa ocení aj bratov Gabriela a Rada Oprendeckovcov, ktorí sa napriek skeptickému okoliu nevzdali a so svojím remeselným ciderom a prírodnými limonádami ohúrili chuťové poháriky nielen východniarov.

Chýbať nebudú ani čestné ceny

Tento rok rozdá župa šesť Čestných cien predsedu KSK. Odniesie si ju Dominik Bari – prvý Slovak, ktorého dokument sa kvalifikoval na Oscara, ale aj Noc a deň – prvá slovenská kapela, ktorej album vyšiel v zahraničí či rodáčka z Košíc a dlhoročná moderátorka Adriana Kmotríková. Nezisková organizácia Maják si odnesie ocenenie za svoje aktivity cielené na prekonávanie bariér a prevádzku špecializovaného zariadenia a klaster Košice IT Valley za vytváranie podmienok pre rozvoj IT priemyslu, vedy a výskumu, vzdelávania a inovácií. Ani meno astrofotografa Tomáša Slovinského sa medzi ocenenými neocitlo náhodou – jeho tvorbu a popularizáciu astronómie ocenili viaceré významné svetové organizácie, vrátane NASA.

tlačová správa

Autor: [Zobraziť všetky články](#) || [tlačová správa](#) || [tlačová správa](#) | [Zobraziť všetky články](#)

Doplnený prehľad udalostí na stredu 14. februára [📄](#)

📅 13. 2. 2024, 17:00, Zdroj: **TASR**, Vydavateľ: Tlačová agentúra Slovenskej republiky, Sentiment: Neutrálny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Vedúci vydania:

predpoludním: D. Macková

popoludní: S. Rybanová

----- E - mail: domred@tasr.sk, tel.: 59 21 04 58

dispecing@tasr.sk, tel.: 0905 282 190

Technická podpora: 0905/505 721

Valentínska kvapka krvi

Kampaň Slovenského Červeného kríža zameranej na podporu bezpríspevkového darčovstva krvi potrvá do 13. marca.

text

2. zasadnutie Súdnej rady SR

Bratislava, Miestodržiteľský palác, Hlavné námestie 8

DOD Fakulty verejnej správy **UPJŠ** v Košiciach

Košice, Popradská 66

09.00 TK Divadla Alexandra Duchnoviča

Téma: Premiéra predstavenia Čakanie na Godota

Prešov, DAD, veľká scéna

text

09.00 9. schôdza Národnej rady SR

Bratislava, NR SR, rokovacia sála, Námestie A. Dubčeka 1

text, video, zvuk, live

09.00 First Lego league, regionálne kolo a festival Explore

Košice, **UPJŠ**, Prírodovedecká fakulta, Jesenná 5

09.00 DOD Strednej zdravotníckej školy

Bratislava, SZŠ, Strečnianska 20

09.40 TK Kresťanskodemokratického hnutia

Téma: Zásadné vyhlásenie KDH k národnej nemocnici v Bratislave

Bratislava, NR SR, press centrum, Námestie A. Dubčeka 1

text, zvuk

10.00 TK hnutia Progresívne Slovensko

Téma: Takto sa dá naštartovať ekonomika a zlepšiť podnikateľské prostredie

Bratislava, NR SR, tlačová miestnosť, Námestie A. Dubčeka 1

text, zvuk

10.00 DOD v modelovej inkluzívnej škole Alma

Zvolen, Jilemnického 1

10.00 16. rokovanie vlády SR

Bratislava, ÚV SR, Námestie slobody č. 1, vstup z Leškovej ulice

text, video, zvuk, foto, live

10.00 Foto-aktivita Greenpeace Slovensko "valentínka pre ministra" + Brífing

po skončení

- brífing

Bratislava, pred MŽP SR, Námestie Ľudovíta Štúra 1

video, foto

11.00 Otvorenie dobrodružného zábavno-vzdelávacieho parku Šmolkovia Magický svet

Bratislava, Sport Mall (oproti krematóriu), Hodonínska 27

11.45 TK Bratislavského samosprávneho kraja, Ústredného zväzu židovských náboženských obcí na Slovensku a Židovskej náboženskej obce Bratislava

Téma: Festival židovskej kultúry - Shalom chaverim

Bratislava, Úrad BSK, Sabinovská 16

text, video, zvuk, foto

12.00 Osobitný kontrolný výbor NR SR na kontrolu činnosti SIS

Bratislava, NR SR, miestnosť č. 71, budova Ubytovacieho zariadenia NR SR, Námestie A. Dubčeka 1

13.00 Zasadnutie Trnavského samosprávneho kraja

Trnava, Úrad TTSK, parlamentná miestnosť, Starohájska 10

text, zvuk

Správy ekonomického charakteru vydá ekonomická redakcia TASR.

Informácie o očakávaných udalostiach nájdete aj v aplikácii TASR Kalendárium na adrese kalendarium.tasr.sk

lt dk

Autor: DK